

„KIFEJEZETTEN KERÜLTÜK AZ ÉPÍTÉSZETI DIVATOKAT”

Interjú Csomay Zsófia építésszel

A képen balról jobbra:
Németh Tamás, Csomay
Zsófia, Szijjártó Csongor

A 2019. SZEPTEMBER ELEJÉN ELKÉSZÜLT CAMPUS EGY HOSSZÚ,
TÖBB MINT EGY ÉVTIZEDES FOLYAMATOT ZÁRT LE. A MOME FEJLESZTÉSÉNEK
ELSŐ LÉPÉSEIRŐL ÉS A TECHNOLÓGIA PARK ÉPÜLETEIRŐL *CSOMAY ZSÓFIA*
ÉPÍTÉSSZEL BESZÉLGETTÜNK.

Szerző: GÖTZ ESZTER | Portréfotó: DUDÁS SZABOLCS
Építészeti fotó: BUJNOVSZKY TAMÁS

Csomay Zsófia: A történet 2004 táján kezdődött. Kopek Gábor, az akkori rektor mindenképpen szeretett volna egy műhelyházat a Campus területén. Lehetetlen állapot volt: évtizedekig ide-oda utaztak a városban a diákok és a tanárok, hogy az Iparművészeti Múzeumban lévő műhelyekben dolgozni tudjanak. A Zugligeti úton csak asztalos-, ötvös- és formatervező-műhely volt, az is cudar körülmények között, hiszen a befejezetlenül maradt épületegyüttes eredetileg egészségügyi szakközépiskola céljára készült. Mivel azonban az új Műhelyház csak a Zugligeti úton már ott lévő műhelyeket pótolta volna, és közben kiderült, hogy az Iparművészeti Múzeum felhívására a kerámia, üveg és textil szakoknak mindenképpen ki kell költözni onnan, világossá vált, hogy nagyobb fejlesztésre lesz szükség, beleértve a fotó, a grafika és a média szakok, illetve

az Elméleti Intézet DLA iskolájának növekvő igényeit is. Az első, még tapogatózó gondolatok után Nagy Tamás kezdett vázlatokat készíteni, majd hamarosan Reimholz Péter vette át a feladatot, és megtervezte a Műhelyház épületét. Innentől már én is részt vettem a munkában. Reimholz Péter 2009-ben elhunyt, én folytattam a tervezést Németh Tamás kollégámmal együtt, de már az új igények tudatában. Kopek Gábor első gondolata az volt, hogy a C épületet használjuk a bővítésre, ami eredetileg könyvtárnak épült Wass Antal belsőépítész tanár tervei alapján, de sem szerkezetében, sem alapozásában nem volt alkalmas ilyesmire – egy acélváz, vasbeton paneles, egyszintes ház volt. Sikertelen meggyőzőm Kopek Gábort, hogy ez rossz irány, inkább új épületben kell gondolkodni. Reimholz eredeti tervain a Műhelyház egyetlen bejárata a Zugligeti út felé nézett, de

az új helyzet úgy kívánta, hogy a mélyföldszinten a Budakeszi úti, korábban nem használt bejárat felé is nyissunk, így a személybejárat a park irányába néz, a gépkocsibejáró pedig a Budakeszi útra. Tulajdonképpen innen jött az ötlet, hogy az egész Campus gazdasági bejáratát ide tegyük át, így maga a park megszabadul a fölösleges terheléstől. Az egész nagyszabású fejlesztésnek Kopec Gábor volt a spiritus rectora, mi csupán ötletekkel segítettük a koncepciója formálódását, építészeti eszközökkel megfogalmaztuk azt, ami az ő fejében megszületett. Ekkor már három épületben gondolkodtunk, erre készítettünk egy tanulmánytervet. Kopec ekkor kezdett gondolkodni egy új tudásközponton is, a B épület sorsa még bizonytalan volt. Először a Műhelyház kiviteli tervei készültek el. Az Egyetem PPP-beruházásban szeretne volna megvalósítani, 25 évre bérelte volna az Egyetemet, az Arcadom lett volna a kivitelező cég. 2011 decemberére készen álltak a tervek, 2012. január 3-án vonult volna fel az Arcadom, de előző nap egy kormányrendelet megszüntette a PPP-beruházásokat Magyarországon. Kiment a talaj az építkezés alól. Kopec Gábor sorra járta a minisztériumi döntéshozókat, de semmilyen eredményt nem sikerült elérnie. Másfél évig semmi nem történt, miközben egyre sürgetőbb volt az

Iparművészeti Múzeumból való kiköltözés kényszere. Végül a rektor úrnak óriási erőfeszítéssel sikerült elérnie, hogy kiemelt kormányberuházásá emeljék a fejlesztést, és ez megmentett mindent.

Ekkor melyik épületek szerepeltek a programban?

Az utolsó alternatívának már a Tudásközpont is része volt, a MOME Szíve (a mai GROUND – a szerk.) azonban sokkal később került a koncepcióba. És fontos különbség, hogy a Technológia Park ezeken a terveken még nem két, hanem három épületből állt, a Média- és a Műteremház külön pavilon lett volna, utóbbi kettőt egy híd középfolysóként kötötte volna össze.

Miért lett a háromból végül kettő?

Gazdasági megfontolásból: így eggyel kevesebb lépcsőháza és liftre lett szükség, és ez sokat jelent a költségvetésben. Elfogadtuk, ami megvalósult, de meggyőződésem, hogy jobb, képletszerűbb lett volna a három tömbös megoldás. A Műteremház és a Médiaház minden értelemben külön akart válni, az egyikben zajos munka folyik, a másikban csöndre van szükség. Igazság szerint inkább a Műhelyház és a Műteremház tartozna össze, de a Műhelyház ekkor már előrehaladt, a kész helyzethez kellett igazítani a második épületet.

Az új helyzetben újraindult a programalkotás. Megfogalmazódott az az igény, hogy minden diáknak kell egy úgynevezett otthonter, ahol együtt vannak, tanulnak, és egy másik hely, ahol dolgoznak a munkáikon. Ennek alapján számították ki a szükséges tereket – a baj csak az, hogy az egyes szakoknak nem azonosak az igényei az otthonterek vonatkozásában, és ezt nem vették számításba. Az építészek például az idejük nagy részét az otthonterben töltik tervezéssel, az ötvösök, keramikusok, üvegtervezők számára viszont a műhelytér a mindennapi közeg. Most már látszik az ebből adódó probléma, remélhetően idővel kialakul az otthonterek racionális használata.

Térjünk vissza a Technológia Parkhoz. Milyen elvek vezették a két ház építészeti megformálását?

Fontos megjegyezni, hogy mi a „fekete házakat” úgy terveztük, hogy nem tudtuk, milyen lesz a harmadik ütem építészeti világa. Csak a saját víziókat ismertük. Mindenképpen az volt a célunk, hogy a Farkasdy-féle épület a Campus főhangsúlyja maradjon. Eredetileg három monolit betonházat szeretnénk volna, de Magyarországon ehhez még nincs technológia. Végül nem bánom, hogy így alakult. Az volt a vezérelvünk, hogy kifejezetten kerüljük el az építészeti divatokat, lebegő helyet

„FONTOS SZEMPONT VOLT, HOGY JÓL ÁLLJÁK AZ IDŐT, ÉS NE FENYEGESSE ŐKET AZ ERKÖLCSI ELAVULÁS KÖZELI VESZÉLYE”

a házak kicsit inkább „földhözragadtak” legyenek, kívül és belül is homogén világgal. Fontos volt az is, hogy jól állják az időt, és ne fenyegetse őket az erkölcsi elavulás közeli veszélye. Így lett kívül egészen sötétbarna téglaburkolat, belül pedig simított betonfelületek. A Műhelyházban a belső tereket is mi terveztük, nem is készült külön belsőépítészeti terv, én lettem a design felelőse is. Végül az Arcadom helyett a Market vette át a kivitelezést.

Adódtak nehéz kompromisszumok?

Számtalan bosszantó apróság adódott, például sajnos a Médiaház tetejére felkerült egy hűtőberendezés. Minden épületemnél próbálok elérni, hogy a tetőn ne legyen gépészeti berendezés, de sajnos itt nem volt más megoldás. Szerencsére nemigen látszik. Viszont sikerült kiharcolni, hogy a Média- és Műteremház két részét elválasztó lépcsőháza kívülről téglalabella kerüljön, aminek eredményeképpen a két egységet nem elválasztja a lépcsőház, hanem összeköti.

Hogyan viszonyul az ön által tervezett két épület a most elkészült újakhoz?

Nagyon eltér, de ez is jelzi, hogy egészen más a funkciója. Azok oktatási és kutatási épületek, ezek a munkafolyamatokat szolgálják. Úgy látom, hogy ez a kettősség helyénvaló.

Nemcsak a két épület tervezője, hanem a MOME Építészeti Intézetének oktatója is. Mit tapasztal, jól érzik magukat a diákok a Technológia Parkban, jól tudják hasznosítani az ott kialakított tereket és lehetőségeket?

Nagyon szeretik, jól látni, hogy szívesen dolgoznak itt. Most egy kiállításra készülünk: éppen tíz éve hunyt el Reimholz Péter, rá emlékezünk egy tárlattal, amelyen az iskolához kapcsolódó terveit, munkáit mutatjuk be, a diplomamunkáját, az egykori Tölgyfa Galéria és a kollégium épületét, néhány bútortervét és a meseteriskolás pályázatát és néhány fotót.

